AFGESCHREVEN

05/53 B

17-10-53

DSEM
M

cc DGPZ
DWS

Ter ond kennis

Nadat wij Samkalden gisteren hadden medegedeeld, dat ieder nationaal veto in welke vorm dan ook het hart uit ons voorstel verwijdert, vroeg ik hem naar aanleiding van het meningsverschil, dat ik in de vergadering met hem had, mij nog eens op schrift te geven welk verschil hij zag tussen een Ministerieel veto en een Parlementair veto.

./. Hij schreef mij daarop een notitie, waarvan ik U een afschrift doe toekomen.

17-10-53

© NA, 2.05.117, Buitenlandse Zaken, blok 1, 1945-1954 (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 22915
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratie/doc/S00984

PROF. DR. I. SAMKALDEN
NASSAUWEG 14
TEL. K 8370-2126

05/53-64 / Mr Beelaerts

WAGENINGEN, 16 October 1953.

Beste Ernst,

Ik beloofde je een briefje over het verschil tussen het vetorecht in de Raad van Ministers en het vetorecht van het nationale parlement.

Het belangrijkste verschil zit in het moment waarop het veto wordt gehanteerd. Bij de raad van ministers moet het gebruikt worden voordat het voorstel, dat aan het avis conforme à l'unanimité onderworpen is, aan het Europese parlement is voorgelegd. Het veto verhindert dan een uitspraak van het parlement. Zo is het b.v. in art. 87 EDG (budget commun). Een later tijdstip voor het avis conforme is ook moeilijk denkbaar. De Raad van Ministers handelt bij het uitbrengen van avis als orgaan der Gemeenschap en een ministerieel veto in die Raad uitgebracht nadat het parlement gesproken heeft, zou een onding zijn. Bovendien zou men hetzelfde effect in een veel logischer constructie bereiken als men - zou men dit regeringsveto willen hebben - van het gehele avis afzag, doch het besluit van het Europees parlement eenvoudig ter kennis van de Regeringen bracht met de verplichting om binnen een bepaalde termijn te laten weten wat ze met het "avis" (?) van het Europees parlement zullen doen. Conclusie: avis conforme à l'unanimité van de Raad van Ministers is in het verdrag alleen te plaatsen voor het parlementsvotum.

Het veto van een nationaal parlement komt pas als de hele Europese procedure is afgewerkt. De behandeling in de nationale parlementen vindt pas plaats als het Europees parlement het voorstel goedkeurde. Die behandeling geschiedt dus onder de politieke druk die van een besluit der Europese volksvertegenwoordiging uitgaat. In de door de parlementen zelf gekozen senaat deed die vertegenwoordiging teven een uitspraak, waardoor een aantal nationale parlementsleden min of meer gecommitteerd zijn. Ook dit maakt het hanteren van het veto door de nationale parlementen minder gevaarlijk dan het hanteren door de regeringen in de Raad van Ministers.

Minder belangrijk misschien, maar toch zeer wezenlijk is dat in de parlementen de druk van de "pressure-groups" een geringere kracht zal ontwikkelen dan bij de regeringen, indien deze het in hun macht hebben de behandeling in het Europese parlement te verhinderen. Voor de afwijzing immers is het héle nationale parlement verantwoordelijk. Het plaatst allen die tegenstemmen in de "anti-Europese" hoek. Ofschoon de onmiddellijk betrokkenen daarin geen bezwaar zullen zien, zullen de anderen (op hun beurt instrument van andere pressuregroups) hun Europese gezindheid liever eerst offeren als zijzelf aan de beurt zijn. In het nationale parlement zelf komen dan stromingen op die een tegenwicht vormen tegen het al te gretig hanteren van het vetorecht. Bij de ministers is dit niet het geval. Op de ministers zullen zich de rechtstreeks betrokkenen richten. De anderen doen er het zwijgen toe, zij zijn immers nog nergens gecommitteerd. Daarom mag je dit punt, dat met het procedure-voordeel in nauw verband staat, niet onderschatten.

Het is natuurlijk je goed recht om beide vormen van nationaal veto onacceptabel te achten. Maar het is, geloof ik, niet juist te zeggen dat de nadelen van de ene vorm even groot zijn als de nadelen van de andere. Aangezien het mij persoonlijk voorkomt, dat we aan e n i - g e r l e i vorm van nationaal veto in de economische zaak niet zullen ontkomen en wij dan t o c h zullen moeten meedoen, lijkt het me aanbeveling te verdienen zo spoedig mogelijk een onderhandelingspositie te kiezen die geschikt is om het kleinere nadeel uiteindelijk te bereiken. En dat wil zeggen een positie die naar de Europese kant ongeveer even ver van wat je bereiken kunt verwijderd is als het huidige Franse standpunt dit naar de "nationale" kant is. A l s we zo'n positie zouden kiezen (degeen, die wij vanmiddag bespraken is er een) dan zouden we m.i. daaraan kunnen vasthouden totdat in de onderhandelingen de Fransen enige tegemoetkoming willen tonen.

Nog even je alternatief voor de "personele unie". Het is duidelijk, vermijdt eveneens kwesties, die thans bijna onoplosbaar lijken, maar geeft politiek minder "opening" aan Guy Mollet dan mijn denkbeeld. Overweeg ook nog het volgende bezwaar. Je doet n u niets, maar je draagt Uitv. Raad op het te doen binnen twee jaar. Intussen is echter de Bondsrepubliek van het Bezettingsstatuut af, de accoorden van Bonn en Parijs zijn in werking. Zijn de Duitsers (Blankenhorn !) dan nog even happig op de vervanging van het zwakke Commissariaat ? In mijn voorstel zitten - voor dat onverhoopte geval - in elk geval figuren met een sterke politieke steun van de Assemblée in de rug op de plaatsen der Commissarissen.

De suggestie over het antwoord aan KVP-fractie kreeg je al telefonisch door. Ik ben het erhelemaal mee eens. Het lijkt mij op dit moment de allerbeste manier om bevriezing van ons standpunt (o, de aties van wijlen Van Maarsseveen !) te voorkomen.

Hartelijke groeten,

Fro